

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 pett. à 2. — Din. do 100 vrst 2.50 Din. večji inserati pett vrsta 4. — Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2. — Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek poseben. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240. — Din. za inozemstvo 420. — Din.

Upravljanje: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Pred važnimi političnimi dogodki

Sestanki in konference. — Vse sili v vlado. — Dr. Ravnhar dela klerikalcem kuluk. — Slabi izgledi za uspeh SLS. — Tudi Pucelj bi rad zlezel v vlado.

Beograd, 6. maja. V beograjskih političnih krogih se je zadnje dni mnogo razpravljalo o sporu, ki je nastal med bosanskimi muslimani in bosanskimi radikali, radi zahtevanih sprememb v bosanski upravnosti. Muslimanski listi so zadnje dni ostro napadali dr. Srškič ter mu očitali, da se hoče s pomočjo policije vzdržati na krmilu. Ta spor je bil resno ogrožal nadaljnji obstoj vladne koalicije, ker so muslimani grozili s konsekvenčnimi, ako vlada ne izpolni njihovih zahtev glede sprememb na vodilnih mestih in glede razpisa in izvedbe občinskih volitev v Bosni in Hercegovini.

V zvezi s tem se je vršila danes dopoldne v ministrskem predsedstvu daljša konferenca, katere so se udeležili za radikalno stranko poleg ministrskega predsednika Vukičevića dr. Srškič in Vlado Andrić, za demokratsko zajednico pa zunanjini minister dr. Marinović in v imenu muslimanov dr. Spahlo. Po informacijah, ki jih je dobil vaš dopisnik, se je na tem sestanku razpravljalo o likvidaciji spora med bosanskimi radikali in muslimani. Dr. Srškič je po konferenci izjavil novinarjem, da je bil dosežen sporazum v vseh spornih vprašanjih.

Ministrski predsednik Vukičević je takoj po tej konferenci odšel na dvor, kjer je posetil ministra dvora dr. Jankovića. Danes dopoldne je vzbudil precejšnje zanimanje sestanek med Radičevim emisarjem posl. Pucljem in ministrskim predsednikom Vukičevićem. Sestanek pa je bil le kratek, ker je ministrski predsednik izjavil, da nima časa...

Tudi dr. Korošec je danes nadaljeval svoje obiske. Danes se je sestal z Ljubo Davidovićem in je ostal z njim v daljšem razgovoru. Ljuba Davidović je po tem sestanku novinarjem izjavil, da se je dr. Korošec informiral glede zopetnega vstopa SLS v vlado.

Danes dopoldne je bil po trdnevničem čakanju sprejet od ministrskega predsednika tudi vodja slovenskih radikalov dr. Ravnhar. Kakor se doznaava iz oklice ministrskega predsednika, je dr. Ravnhar pri tej priliki pred-

lagal, naj sprejme g. Vukičević SLS vsaj v volilno vlado. Dr. Ravnhar je bil po tem sestanku, ki je trajal le kratki čas, zelo nerazpoložen in prevladuje splošno mnenje, da njegova prizadevanja niso rodila zaželenega uspeha.

Današnja »Pravda« razpravlja o političnem položaju ter pravi med drugim, da bo vstopil v vlado tudi dr. Žerjav kot zastopnik Slovenije in če treba tudi proti volji svoje stranke. Dr. Žerjav, na katerega se je vaš poročevalc obrnil za informacije, je to vest odločno demantiral in izjavil, da njemu o tem ni prav nič znanega.

Beograd, 6. maja. Vprašanje vstopa Slovencev v vlado se z ozirom na prihod dr. Korošca v političnih krogih živahnino komentira. Po svojem včerajnjem sestanku z zunanjim ministrom dr. Marinovićem je dr. Korošec posestil bivšega notranjega ministra Božo Maksimovića, pri katerem je postal deli časa. Ta sestanek je vzbudil v političnih krogih živahnino komentarije. Splošno se tolmači tako, da se je dr. Korošec po neuspehu pri dr. Marinoviću naslonil na Maksimovića in Uzunovića, pričakujči, da bo ministrski predsednik med prvimi pozval to skupino k sodelovanju v vladi. V tem slučaju računa dr. Korošec, da bo tudi SLS uspelo priti zoper na vlado. V vodilnih krogih pa se z ozirom na to naglaša, da so računi slovenskih klerikalcev zgrešeni.

Posebno vlogo pripisuje politični krog tudi g. Pucelj, ki se že več dni mudi v Beogradu. Kakor se doznaava iz njegove ožje okolice, si g. Pucelj prizadeva, da bi zoper vzpostavil zvezze med radikalci in radičevci, naglašajoč, da bi radičevci v slučaju koalicije lahko poslali v vlado zastopnike Hrvatov in Slovencev, s čemer bi sedanja vlada izgubila svoj separatistično - srbskih znakov.

Vladni krogi so napram vsem tem prizadevanjem precej lhalini in rezervirani, tako da je danes še težko ugotoviti, v koliko bosta imela g. Korošec in g. Pucelj uspeha. Vsekakor niti g. Vukičević niti g. Marinović ne kažeta nobene volje, da bi na ta način izpopolnila vlado.

Danes je bil po trdnevničem čakanju sprejet od ministrskega predsednika tudi vodja slovenskih radikalov dr. Ravnhar. Kakor se doznaava iz oklice ministrskega predsednika, je dr. Ravnhar pri tej priliki pred-

Italija triumfira nad našo kapitulacijo

Poloficijozne rimske napovedi o skorajšnji likvidaciji spora. — «Ustrežljivost» Italije. — Nič več govora o tiranskem paktu, pač pa samo o nettunskih konvencijah. — V Beogradu so rezervirani.

Rim, 6. maja. Današnji rimske listi objavljajo poluradno vest, da se nahaja italijansko-jugoslovenski spor tik pred likvidacijo, ker so bodo v prihodnjih dneh pričela direktna pogajanja. V poročilih se podpira, da je prišlo do tega preokrepa radi intervencije Anglike v Beogradu in Rimu. Posledica intervencije je bila ta, da je Italija Jugoslaviji toliko ustregla, da je sama ponudila pogajanja. Na drugi strani pa se je beogradsko vlado obvezala, da ne bo več zahtevala razprave o tiranskem paktu.

Na teh pogajanjih se bo torej razpravljalo le še o ostalih nerešenih vprašanjih, predvsem pa o ratifikaciji nettunskih konvencij ter o ureditvi režima napram dalmatinskim Italijanom. »Corriere della Sera« poroča, da je bil v zvezi s tem preokretom tudi včerajnji poset italijanskega poslanika gene-

rala Bodrera pri jugoslovenskem zunanjem ministru Marinkoviću.

Beograd, 6. maja. V tukajnji javnosti vlada glede preokreta o jugoslovensko-italijanskem sporu popolna nejasnost. Ministrstvo zunanjih zadev zadnje dni ni izdal nobenega komunikata: ostali, sicer dobro informirani politični krogi pa so zelo rezervirani. Splošno prevladuje prepričanje, da je pričetek direktnih pogajanj med Beogradom in Rimom v neposredni zvezzi s sejami ministrskega sveta pod kraljevim predsedstvom, ki so se vršile pričetkom tega tedna na dvoru. Koliko je resnice na tem, da je jugoslovenska vlada popustila v vprašanju tiranske pogodbe pri ista na pogajanja o nettunskih konvencijah v smislu pisave italijanskih listov, doslej ni mogoče kontroliратi.

Tozadovna pagajanja se bodo po zanesljivih informacijah pričela v prihodnjih dneh. Kar se tiči proga Celovec - Gradec, se bo po vsej prilici uporabila stara trasa, ki je bila projektirana že pred vojno. Italijanska prizadevanja gredo predvsem zatem, izolirati Jugoslavijo in omogočiti Madžarski zvezu z italijanskimi lukači brez prehoda čez jugoslovensko ozemlje. S tem hoče Italija izvršiti očividno pritisk na Jugoslavijo, da postopa pri bodočih pogajanjih z Madžarsko gleda tranzitnega prometa kar najbolj obzirno.

ULTIMATUM SOVJETSKE VLADE V ŽENEVI

Moskva, 6. maja. Sovjetska vlada je sporočila predsedniku sovjetske delegacije na mednarodni gospodarski konferenci v Ženevi načrt, naj takoj zahteva ukinitev vseh političkih odredov in popolno izenačenje z ostalimi delegacijami. Če se to ne zogdi, naj sovjetska delegacija takoj zapusti Ženevo.

Gjurjev uranak - hajdučki sastanak

Zgodovinski pomen jugoslovenskega jurjevanja. — Romantika in tradicija hajduških borb. — Jurjevanje ljubljanske garnizije.

Ljubljana, 6. maja.

Dolga stoletja so komite in četaši širok balkanski planin, osvetniki raje pod turškim jarom, nasledniki krajinskoga hajduka Veljka, sobojevniki velikega Petra Mrkonjića, gorski vojvode in njihovi izbrani borce, pa celo še katoliški senjski uskok, vsi poborniki za krst častni in slovodu zlatnu imeli Gjurjev danak za svoj prvi sastanek po zimovanju. Sestali so se v planini, v zeleni, v »prostistvari gori, kjer so si pred razstankom na zimovanje segli v roke in se bratsko zavezali:

Kad se gora zaodjene listom
a zemljinem travicom,
kad osvane lijepe Gjurjev danak,
da se opet ovde sastajemo!

Divna je, sočna, naša južna komitska romantička. Pesem in volja za svobodo, strastna ljubezen do rodu in zemlje, je četam gorskih junakov širila prsi in jim vžigala vero v bodočnost. Gjurjev danak je bil njihov sočnički, opevani praznik, ki jih je sleherno pomlad združil, potrdil in okreplil za nove borce.

Komitstva danes ni več, toda njegova slava ostane, ker tvori uvodni del velike epopeje o jugoslovenskem trpljenju, svetožoščnosti in ujedinjenju. Gjurjev danak pa je naš narodni praznik pomlad, obenem pa pomembni, historičen dan stare nacionalne revolucionarne tradicije.

Pravoslavni bratih širok našega juga ga praznujejo s sličnimi narodnimi običaji, kakor naša bela Krajinija opravlja Jurjevanje. Samo, da se je naš katoliški zeleni Jurij že pred 13 dnevi opsal z mavricom, pravoslavni pa je prijezil po izčetnem kolejarju z današnjim jutrom.

Mladina rano vstaja na dan. V nekaterih južnih krajih se ljudje še danes gredo na Gjurjev dan kopat v tekočo vodo že pred solnčnim vzhodom. Ženske pa so že sinoči princesse domov čebre omajne, one vodice, ki prska izpod milnskega kolesa, in se danes zarana okopajo, da se od njih odtrese in odpade vsako zlak, kakor omaja od vode. Drugod se na Gjurjev dan pogajajo na drenu, da bi postali združni in jedni kakor dren, mnogi se povajajo po zeleni travi, drugi zoper izstrelje puško nad stajo, da bi se jim živina inžinjala in redila. Mladina pa se kití s cvetjem, najlepšim simbolum svoje mladosti.

Zelo lepo je, da je simbolično tradicijo gjurjevdanskega uranaka prevzela naša silna jugoslovenska vojska, ki tako v naših garnizijah združuje javnost k proslavi po mladi, tradicije in hajduške slave. Tako postaja Gjurjev danak pravljena neznamenja junaka, srbskega hajduka, ki se je storil boril proti Turčiji in Avstriji za svoboščino svojega rodu, svoje vere, svoje države. Danes je dopolnjena ona oblika, ki jo

je bila na pogrnjenih mizah servirana zakuška.

Ko je prispel komandant dravske divizije in sprejel od komandantov vojaških edinic raport, so se vojaki razšli in pričela se je izredno intimna družabna zabava, pri kateri so sodelovali tudi mnogi civilisti, ki so že naše vojake zjutraj prispevali na vežbišču. Vojaki so plesali kolo, igrali nogomet, skakali in rajali, da jih je bilo veselje gledati. Castnikom in civilnim gostom, ki so bili na pogrnjenih mizah servirana zakuška.

Poleg številnih iger, v katerih je prišla iz raznih vseh prirast občevanja med častniki in vojaštvom z ene ter civilnimi gosti z druge strani, so priredili častniki tudi galopno dirko, pri kateri je zmagal podporočnik Okorn. Civilno prebivalstvo je z umazanjem sledilo pravljivi Jurjevanju in mnogi se niso mogli dovolj načuditi razlik med vojaštvom in bivšo Avstrijo in našo viteško narodno vojsko, ki tvori s civilnim prebivalstvom ob sličnih prilika vedno harmonično družabno celoto.

Proslava spominja na junaska podvige srbskih hajdukov, ki so razbijali jarem turške robstva in polagali temelje svobodne Jugoslavije, se je nadaljevala do 11. dolačne, ko so vojaki radostnih lic odkorakali nazaj v mesto z godbo dravske divizije na čelu. Tako je Gjurjev uranak dokazal, da je ta lepa tradicija še vedno globoko vkorjenjena v naši narodni vojski in da bo sasonta pritegnila tudi Slovence, ki so že danes dokazali, da jim je Gjurjev uranak enako pri srcu kot bratom Srbom.

Mladina rano vstaja na junaska podvige srbskih hajdukov, ki so razbijali jarem turške robstva in polagali temelje svobodne Jugoslavije, se je nadaljevala do 11. dolačne, ko so vojaki radostnih lic odkorakali nazaj v mesto z godbo dravske divizije na čelu. Tako je Gjurjev uranak dokazal, da je ta lepa tradicija še vedno globoko vkorjenjena v naši narodni vojski in da bo sasonta pritegnila tudi Slovence, ki so že danes dokazali, da jim je Gjurjev uranak enako pri srcu kot bratom Srbom.

Ko je vlomilec opazil nevarni položaj, je skočil skozi okno na dvorišče, da bi tako utekl roki pravice. Hoteler sam ga je zapazil in prijet. Začela se je silovita borba. Višji stražnik Anton Sojer, ki je bil v vlomilu takoj obveščen in opozoren na vlomilca, je še pravočasno prispel ter Valentina Igljša odvedel v zapor. Spotoma pa je vrgel Igljša od sebe srebrno pleteno torbico, v kateri je bila električna svetilka, srebrni rožni venec in druge malenosti.

Močni, same nemški govorči Valentini Igljš je danes pred dežurnim uradnikom tajil vlomlj, češ da si je najel pošteno sobo in da ne ve, kaj je delal v času, ko se je nahajal v vratarjevi sobi.

— Od kod imate žensko torbico in rožni venec? ga je vprašal dežurni uradnik.

Kratko je odgovoril Igljš:

— Dalo mi ga je dekle, s katerim sem bil v odgonskem zaporu v Brucku ob Muri. Izročili so ga sodišču.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Elekti. Investicijsko posojilo 84,50, 85,50,

Vojna škoda — 337,50, Zadolžnice Kranjske

deželne banke 20, 22, Zastavni listi Kranjske

deželne banke 20, 22, Celjska posojilnica

20, 195, 197, Ljubljanska kreditna 150, Merkantilna Kočevec 99, 100, zaklj. 100, Pravstetiona 850, Kreditni zavod 160 170, Trbovlje

— 500, Vevč 130, Stavbna družba 55, 65, Šeširc 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Efekti: Investicijsko posojilo 84,5—85,

Ratna šteta 337 in pol do 338,5, Ljubljanska

kreditna 150—155, Hipotekarna banka 61 in

pol do 62, Pravstetiona 850—860, Trbovlje

skra 492,5—500, Union, paromlin 142—145,

Vevč 142—145, Agraria 50 in pol do 5—

Deževi: Dunaj 800,50—803,50, Berlin

13,4044 — 13,5244, Italija 297 — 299, London

267,30 — 277,10, Newyork, ček,

56,75—56,95, Praga 168,30—169,10, Curih

Mednarodna gospodarska konferenca

Sodelovanje prvorstnih strokovnjakov. — Skepsa o obsegu uspeha.

V Ženevi zborujejo delegati svetovnih držav pod okriljem Društva narodov v svetu, da se poščajo poti in sredstva, kako najti izhod iz sedanja skrajno neugodne gospodarske situacije. Društvo narodov je po svojem gospodarskem odboru organiziralo zborovanje zelo resno in vsestransko in povabilo v Ženevo strokovnjake domačih vseh svetovnih držav, ki so se odzvali v izredno veliki množini, tako da bodo sodelovali na konferenci s svojimi referati ali celo z aktivno udeležbo najboljši ekonomski strokovnjaki sveta.

Konferenca zasluži tedaj našo največjo pozornost. Ne more biti dvoma, da se bodo na njej dograle vse poglavljene hibe in pomembnosti sedanjih gospodarskih sistemov in odnosjev v svetovnem gospodarstvu, da se bodo razložili viši zla, ki tači v obliki gospodarske krize domala vse svetovne države, razkrili do podrobnosti in v celoti. V tem pogledu ne more biti najmanjšega dvoma, da bo konferenca pomenila poln uspeh, zato je gotovo upravičena trditev, da je to ena načinjenejši mednarodni prireditvi po vsem. Zato je tudi umilivo, da je udeležba na njej tako velika in da se bodo njene zasedanja udeležili celo zastopniki držav, ki sicer ne sodelujejo v Društvu narodov. Tako n. pr. je prijavila svojo udeležbo tudi sovjetska Rusija in njeni ekonomski strokovnjaki bodo, ako se zadnji trenutek spričo formalnili ovir ne zavice, že v nekaj urah navzoči pri ženevskih razpravah.

Ta prvi del ženevskega programa obstaja tedaj v medsebojnem informiranju in temeljitem študiju svetovne gospodarske krize. Drugi del, — ki pomeni, kakor ne more biti drugač, akcijo za sanacijo svetovne ekonomske krize, praktično porabo dosenih rezultatov svetovne gospodarske zborovanja.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Peti sin božji in tvorec države. — Plot in drva kateheta Celestina. — Predstojnik samostana in menihova zapuščina. — Dve usodni besedi.

Beograjska policija je te dni imela opravka z mladim človekom, o katerem si sedaj ni na jasnom ali je neorec ali pustolovec. Nedavnega dne ga je na pokopališču našel detektiv ter ga kot sumljivca pripeljal pred policijskega komisarja, kjer je zasljevanje teklo v naslednjem komičnem dialogu:

— Kaj si po poklicu? je vprašal pisar.

— Peti sin božji in avtor države.

— Ti si nekak norec, zaprli ti božmo, ako se dokaže, da nisi, kar pripoveduješ!

— E, ako pa se dokaže, da sem, kar sem, tedaj si čuvajte glave!

Ko ga je nato pisar vprašal, zakaj nima legitimacije sinu božjega, se je Srbin Aja, kakor se poljubno naziva sam, odrezal:

— Zgoraj v nebessi so bili leni, pa mi je niso napisali.

Nadalje je Srbin Aja pripovedoval, kako je osem mesecev bival v neposredni bližini Boga, odnosno Pravice tam nekje na Francoskem, kjer obstajata dve bolnici in od koder se upravlja svet. Ta kraj se zove — carska sredina, Srbin Aja je po svojem zatrdil že 11 let v zvezzi z Bogom. Namreč z glavnim Bogom, ker počna tudi posvetske, s katerimi se sporazumeva s pomočjo duhovne leve svete roke.

Predverčajnjim je policija izpuštila petega sinu božjega, ker ima zmehana kolesca v glavi, drugače pa nič zlega na vesti. In komaj se je Srbin Aja znašel v svobodi ter prebral novinska poročila, je dostavil uredništvo popravek na osnovi tiskovnega zakona in za zaključek navedel:

— Pričakujem dolžno sploščovanje,

verovanje in uvaževanje ter ostajam v dobro žečeči gospodar Aja Strahinjič, človek z zapada, človek s krajšo levo roko in belim konjem, avtor Jugoslavije, prvi in drugi božji učenik, tretji in četrti svetnik, peti sin božji..

Ta najmlajši sin božji namerava se da prirediti tudi predavanja o raznih božjih zadevah, ki so znane samo nje-

kte, ta del pač ne more biti v tako bogati meri venčan z uspehom kakor prvi del. Zakaj kljub temu, da se točno in podrobno doženo varski gospodarski težav, je konstruktivno in restavracijsko delo neprimerno in težje. Zakaj dales, silno daleč smo že od položaja, da bi se dal svetovni gospodarski sistem urediti ali celo reformirati po enotnih vidikih in z enotno voljo, kot en organizem. Izvor vseh teh težav in ovir je fakt, da tvori vsaka država gospodarski organizem zase, ki se hoča razvijati samostojno, po svojih lastnih potrebah in interesih. Sistem avtarka, ki tvori gospodarski ideal v veliki svetovni državi, je silno samozmog poljav, ki se ga maloča hoče odreči; približati se mu čim najbolj, to je smoter gospodarske politike široko po svetu.

Društvo narodov danes nima sredstev, da bi moglo prisiliti posamezne države na opustitev tega svojega osnovnega smotra. Ako bi se regulirala svetovna gospodarska politika, vzemimo n. pr. glede tako važnimi carin, po enotni volji kot enotni organizem, bi s tem države z visoko razvitim denarstvom, z vodilno industrijo, in najboljšimi prometnimi sredstvi imele od sanacije ogromno korist na škodo in strošek gospodarskega zaostalosti držav. Tak razvoj je danes v Evropi nemogoč, odklonila bi ga ogromna večina držav.

Zenevska gospodarska konferenca bo moralna tedaj ostati v mnogo bolj skromnem obsegu sanacijskega programa. Ves svet je danes pozoren na to, koliko se dajo danes spraviti v sklad različnih in nasprotjujočih si interesov posameznih gospodarskih organizmov in koliko se more realizirati vsaj mednarodna gospodarska solidarnost. V tem obsegu se bodo gibali uspehi ženevskega zborovanja.

mu. Prepričan je, da bo imel velik uspeh, ker bo razdelil nečuvence stvari, zname samu nju potom prirodne zračne telefonije. Videti je, da bo beogradska policija imela z zmesanim božim sinom še precej opravka, ako ga ne spravi v blažnico, kamor spada.

Trgovec s pohištvo v eni najpotrenejših sarajevskih ulic je pred tem zamenjal staro ograjo z novo. Te dni pa je opazil, da je plot že precej redek, ker je nekdo kradel deske, a istotko mu je znanjkalo okrog deset srednjevelikih dreves na vrtu. Nekdaj je moral preko zime posekatki in pokuriti. Na svoje veliko začudenje je trgovec po raznih poizvedovanjih doznan, da mu je škodo napravil eden njegovih prvih sosedov, o katerem se tega ni mogel nadejati. Prijavil je stvar policiji, ki je povabila kateheta Celestina na pogovor.

Katehet je skesan prisnal del tatin, ki so mu vpisane v greh. Tekom zime je od dne do dne jemal deske iz plota in jih nekaj pokuril, nekaj pa porabil za to, da je tudi pred svojimi očmi napravil nekak plot, češ: «Da mi ne bo vsak zidal v hišo!» Končno je prisnal, da je tudi drevesa posekal, ker so bila itak trhla, in razen tega, je dejal: «On je trgovec, jaz pa siromak.»

Policija se nikakor ni mogla strinjati s takimi nazori veroučitelja o tuji imovini ter je trgovčeve prijavo skupno s protokolom zaslisanja dostačila državnemu pravniku.

Ravno pred letom je v samostanu Blažene Matere Božje umrl menih Boris Jovanovič. Bil je na glasu, da premore precej zlatnine. A ko je odposlanec duhovne oblasti iz Skoplja pregledal vso obliko in krovčko pokojnika, ni našel niti pare. Duhovna oblast je tako začela sumiti, da je bil mrtvi menih oropan. In sum ni padel na nikogar drugega kakor na čestitega predstavnika samostana, očeta Nikanorja Dobriča. Začela se je preiskava. Po nekem

— Požrli nas bodo, gospod, je odgovoril izdelovalec učenih razdrav suho. Oba sva podvržena bolezni, ki se imenuje življenje. Ta bolezni ima en znak: jesti, in samo en lek: biti sneden. Osoren glas ga je prekinil.

— Ah, ka bila moški! Zakaj nisem v družbi mož! S'imaginer! Najprej pusti te gospode — ti gospode! ha! ha! — najprej puste debeluhastega Angleža oropati ženo — une fille, toda enfin ženo — potem pa dovoljno, da io ona — žena! une fille — odvede! Ah! A! Zakaj nisem moški! — Madame, je dejal avtor učenih razprav še bolj suho, ako bi me ne bili prisili poiskati včeraj teža-le gospoda, bili zdaj v Antibusu, ne pa tu.

— Kdaj sem vas pa silila? — je odgovoril osorni glas. — Misila sem, da ste mož! Slíšite: mož!

— Te krivde sam nikoli nisem nosil, je odgovoril gospod Oulinchini. — Sicer so pa nazori biologije o problemu spolov preveč kategorični. Moška v tem pomenu, kakor jih pojmenujevi vi, bi našli med tisoč komaj dva. Vsi drugi so variacije med moškim in žensko.

— Ako sem se zmotila, — je odgovoril osorni glas, — bi vas morala že sama tia, po katerih capljamo, prisiliti, da se izkaže mož! Ne pozabite, go-

pismenem testamentu, ki ga je napisal že pred leti, je pokojni menih namenil duhovni oblasti v Skoplju zlatnik za 20 lir, 5 zlatih rubljev in 1 zlato turško liro. Niti teh novčic ni bilo mogoče najiti. Sum je postajal vedno močnejši in jo dovedel do tega, da so očeta Nikanorja po zaslisanju pri duhovni oblasti in na policiji vtaknili v preiskovalni zapor. Nedavno je Nikanor признаł, da je zase pridržal 5 napoleondorov, ki jih je došel našel pri mrtvem menihu. Ker pa se je doznašo, da je Nikanor raznim osebam razdelil napoleondore, je policija v tem pravcu vodila preiskavo in jo predverčajnjim zaključila.

Družinski pravnik v Skoplju je zdaj otožil Nikanorja, da je utajil vso zavščino v zlatem denarju. Razprava, ki bo dognala vsaj približno vsoto in mahinacijo čestitega očeta Nikanorja, se v Skoplju pričakuje z velikim zanimanjem.

Pomladanska ljubav, ki je vedno najlepša in so ji mnogi pesniki posvetili svoja najlepša dela, končuje često prav tragično. Lepa je kakor cvetje. A to se ospre, ljubezen pa v današnji dobi neredko konča s kakim ekscentričnim dogodom.

Takšno ljubezen je gojila tudi 16-letna Jelenica Gjurčeva, ki je pred meseci prišla v Beograd in se nastanila pri svojem svaku, da se izobrazi in pripravi za poroko. A med tem, ko se je svakinja podkvala za dobro gospodinjo, so se njene dekliske oči izgubile za nekima mladincem, po imenu Milosavom Markovičem, ki se je parkrat prav ljubezni vo in goljufivo posahl z mladim dekletonom, nato pa jo zopet mirne duše puštil na cedilu. Zadnje dni je Jelena bila vso pobita. Napisala je Markoviču razglednico, naj se vendar vrne k njej. Kakor strela z jasnega pa je naslednji dan prizadelo, ko je svak vrnil razglednico, na kateri so bile rdeče zapise kratke besede: «Ne sprejemem. — Markovič.»

Ko je Jelena prečitala te okrutne besede fanta, katerega je neizmerno ljubila, je začela jokati in si puliti lase. Svak je preposedal tako obnašanje. Vsa obupana je se torej Jelena predverčajnjim zjutraj zaprla v svojo sobo. Ko so čez čas s silo odprli vrata, so našli dekle v zadnjih izdihljajih. Izjala je večjo količino sode, ki je učinkovala tako močno, da je dekla bruhalo. Obujali so jo k živiljenju in jo hitro prepeljali v bolnico, kjer pa se še vedno bori s smrtno.

Sport

Ilijira — Maribor

V nedelji 8. t. m. igra Ilijira prijateljsko tekmo s ŽSK Mariborom, enim najboljšim našim domačim moštvom. Posebno zanimiva je ta tekma glede na prvenstveni finale podsaveza, v katerem zadene Ilijira že prihodnje nedeljo na mariborskem Rapido. Moštvo Maribora je nameč v tolikih pogledih enako Rapidovi enačnici, da se bodo dala v nedeljo na njem precej točno presoditi sanse, s katerimi gre letos Ilijira v prvenstveni finale. Na vsak način so izgledi Ilijire letos dokaj nepovpoljni, kajti na novo pridobljeni igrači nimajo še pravice nastopa v prvenstvenih tekma, a centralni Zupančič ima suspens, ki poteka še le po finalu. Tako Ilijira proti Rapidu ne bo mogla postaviti svojega najboljšega moštra. Na drugi strani pa treba upoštevati tudi konstantni napredki mariborskih vodenih klubov. Rapida in prav tako Maribora. Proti Mariboru postavlja Ilijira v nedeljo isto moštvo, kot bo igralo z Rapidom. — Tekma se vrši ob 17. na igrišču ŠK Ilijira.

— Izjava odbora ŽSK Hermeska prvenstveni tekmi Hermes: Ilijira. Po prvenstveni tekmi Hermes: Ilijira, ki se je vršila 1. t. m. na sportnem prostoru ŠK Ilijira, se ŽSK Hermesu javno očita, da se je na nešportnem način napravil sporazum s ŠK Ilijiro za rezultat tekme. Podstavo ŠK Hermesu z ozirom na to izjavila, da so ti očitki povsem neosnovani, ter da niti vodstvo klubov, niti posamezni člani niso skušali vplivati v zgornjem smislu pri ŠK Ilijiri. Vodstvo ŽSK Hermes je preprčano, da je doseglo rezultata prečetene nedelje — kakor vedno doslej — v poštenem sportnem boju in spôsobnosti sredstvi.

— Zaktične prvenstvene tekme v Ljubljani. Na prostoru ASK Primorja se odigra v nedeljo ena zadnjih tekem I. ljubljanske.

spod, da smo na Napoleonovem otoku! Napoleon, to je bil mož! Dokažite, da ste vredni vdihavati isti zrak, kakor on!

— Že tretjič, draga gospa, dokazujo vaše besede, da vaše mišljenje, kakor mišljenje ženskega spola sploh, ne izvira iz velikega možga, marveč iz drugih organov. V Napoleonu ni bilo več moža kakor ga je v meni.

— Ha, ha, ha! Napoleon!

— Ne, draga gospa! Igral je izborni komedij za svojo okolico, kadar je pa pozabili na svojo vlogo, je stival in grizel vse, kdo mu ni bil po volji. To je ista tipična ženska lastnost, kakor njevoga brezbitnosti napram tripljenju njegovih vojakov in naglica, ki jo je kazal vedno. Kadar je šlo za to, da bo prvi pri umiku. Po vsem tem, kar se pripoveduje, je imel Napoleon tipično ženske lastnosti. To potrije tudi dejstvo, da po vsem telesu ni imel skoraj nobene kocine.

Hihitanje je bilo odgovor na to Oulinchimovo tirado. Smejala se pa ni Škodljat, marveč naša paznica v avtomobilskem plašču.

— Vaši nazori, gospod, so res originalni. General jih bo z zanimanjem poslušal. Ne morem vam pa jamčiti, da se bo z vami strinjal.

ga razreda, in sicer med Primorjem in Hermonom, dveva deset očstrima rivaloma. Prične se ob 16., dočim nastopi ob 14.30 k predtekni Svoboda in Slavija. Resorci Hermesa in Primorja pa absolvirata svojo prvenstveno tekmo dopoldne ob 10. — Iz sekcije ZNS. (Službeno.) Za tekmo 8. t. m. se delegirajo: na igrišču Primorja ob 10. Hermes rez. — Primorje rez. gosp. Čimperman, ob 14.30 Slavija: Svoboda g. Planšek, ob 16.10 Hermes: Primorje g. Deržaj, na igrišču Ilirje Reka: Ilirija: g. Pevalč, Ilirija: Maribor g. Vodetič; v Novem mestu Elan: Javornik g. Betetič. Pazite na stranske sodnike. — Tajnik.

1.) Beethoven: Kreutzerjeva sonata za vijolinino in klavir. 2.) a) Wagner: Arija iz opere »Tannhäuser«, b) Romana iz opere »Zürich«. 3.) Fauré: Sonata v a-duru za vijolinino in klavir. 4.) Verdi: Arija Amelije iz opere »Ples v maskah. 5.) Bloch: a) Potost, b) Radost. Vstopnice po obitajnih koncertnih cenah so v predprodaji v Matici knjižnic.

Premiera opere Fidelio, ki je bila nagnjena za jutri zvečer se je morala odložiti, ker je dobila ga. Ribičeva pri generalni vaji hud živčni napad in se mora po zdravnikov odredbi najmanj 4—5 dni čuvati. Zato se poje jutri zvečer »Večni mornar« za abonentne reda B, na kar abonent tega reda prav posebno opozarjam.

Napovedana otroška predstava, ki bi se imela vrsti jutri, v soboto ob 3. popoldne v ljubljanski drami, je odpovedana zaradi premale udeležbe s strani šolske mladine.

V nedeljo, dne 8. t. m. sta v Narodnem gledališču v Ljubljani dve predstavi, in sicer popoldne ob 3. v drami »Lumpacij vagabund« kot ljudska predstava pri značnih cenah, v operi pa zvečer ob pol osmih opere »Orlova«, ravnotako ljudska predstava pri značnih cenah.

Sah

Boj za svetovno šahovsko prvenstvo

Dne 1. avgusta

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 6. maja 1927.

Iemnovanje v državni službi. Za inspektora pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru je imenovan Mato Gregorovič. Za referenta pri istem uradu je imenovan Janko Osojnik, tajnik istega urada. — Pri okrožnem agrarnem uradu v Ljubljani je imenovan za referenta Matko Vrčič, tajnik istega urada, in za višjega revizorja Simon Ržnar, tajnik istotam.

Podjetjen železniški tat v pasti. Policija v Suboticu je prijela Mihaela Saraja, odpuščenega železničarja, ki je že l. 1920. pobegnil na Madžarsko, a se večkrat vrátil do Subotice in izvrševal tativne. Skupno je izvršil okrog 40 vlotov v železniške vagonje ter vedno odnesel precej plena, a razum tega se je s svojo tatinško spremnostjo udejstvoval tudi na deželi.

Povratek finančnega ministra. Finančni minister dr. Bogdan Markovič se je s svojega potovanja na Rakov in na Sušak povrnih v Beograd.

Konferenca rudarskih strokovnjakov. Dne 9. t. m. se vrši v ministrstvu za šume in rudnike konferenca rudarskih strokovnjakov, ki bo razpravljala o komercijalizaciji državnih rudnikov.

Dolg prometnega ministra. Prometno ministrstvo dolguje direkciji državnih rudnikov za premog 120 milijonov. Ker ta svota še ni plačana, bo direkcija državnih rudnikov po ministrstvu za šume in rudnike zahtevala od prometnega ministra, da čimprej plača ta dolg.

Učni načrti za gimnazije in realke. V prosvetnem ministrstvu v Beogradu izdaje posebna komisija učni načrt za realne gimnazije. Istočasno izdaje posebna profesorska komisija v Zagrebu načrt za klasične gimnazije, a v Ljubljani za realko. V ljubljanski komisiji so med drugimi realečni ravnatelj Mazi, bivši šef prosvetnega oddelka Vadnjal in bivši šolski nadzornik dr. Wester. Zagrebščka in ljubljanska komisija sta že dokončali svoje načrte. Načrti se pošlejo v medsebojno revizijo posamnimi komisijami, nakar se bo vršila v prosvetnem ministrstvu ponovna skupna konferenca.

Krivično postopanje z železniškimi invalidi. Društvo železniških vpojencev nas naproša za objavo naslednjih vrstic: Železniška služba je naporna in zvezana z veliko odgovornostjo. Vsak železničar stoji z eno nogo v zaporu, z drugo pa v grobu. Pri sprejetju v službo je vsak čil in zdrav, marsikater pa se v službi smrtno ponesreči ali pa onesposobi za nadaljnjo službo. Tem invalidom je bila zakonito priznana nezgodna renta za njihovo odskodovanje in preživljvanje. Nesrečneži danes nimajo niti za skromno življenje, a razen tegata se bori prejemki od časa do časa odtrgujejo takim, ki jim je bila priznana stalna renta. Po razpustu splošne železničarske zavarovalnice so vse nasledstvene države po klijuču prevzete njen fond. Tako tudi Jugoslavija. Železniški invalidi so bili prideljeni Osrednjemu uradu v Zagrebu, ki je doslej nakazoval skromne prejemke. Zdaj načrnat jsem Središnji urad poroča, da jim je s 1. majem ustavljeno nadaljnje izplačevanje. A prejemki, ki so jih dobivali ti stromski, so bili že itak malenkostni. Kdor je svojcas imel rento 100 zlatih kron, mu je zadoščalo za preživljvanje, sedaj pa je prejemal 25 din mesečno... Tako postopanje z železniškimi invalidi bije v obraz vsekemu socijalnemu četu. Društvo železniških vpojencev se je v tej zadevi že mnogo prizadevalo za popravitev krivic, a doslej brez uspeha. Tudi zdaj je nastopilo pri vseh merodajnih mestih. Nadeja se, da bo vendar g. prometni minister proučil zadevo v smislu § 91 naredbe o zavarovanju prometnega osebia z dne 30. maja 1922 in pomagal, ker siromati živi ne morejo v grob.

Okočni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani z ozirom na sedanjo stavbeno sezijo opozarja vse naročitelje zgradb, da so v smislu § 40. zakona o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922 (gl. Uradni list št. 169 iz l. 1922) solidarni plačniki za vse one zavarovalne prispevke, ki jih urad predpiše njihovemu stavbeniku za delavce, zaposlene pri dotednici zgradbi. Vsesled tega je v lastnem interesu naročiteljev zgradb, osobito avtomobilnih korporacij, gradbenih zadrug itd., da pri končnem obračunu brez pogojno zahtevajo od stavbenika potrdilo Okočnega urada, da ima vse predpisane prispevke plačane. Za slučaj neizterljivosti prispevkov od stavbennika, je namreč urad dolžan iste izterjati v smislu gori navezenega zakonitega določila od naročitelja zgradbe.

Odbora društva Kuratorija slepcov in Podporno društvo slepih v Ljubljani v zvezi s posebnim agitacijskim odborom zastopnic in zastopnikov raznih organizacij in društev priredita v Ljubljani pod pokroviteljstvom Časnega domaškega komiteja "Dnevi slepilih" v Sloveniji za zgradbo Domna slepil. V bodočem zavodu naj dobe zavetišče slepcu v vse Sloveniji v vseh dobah svojega življenja. V ta namen se bo vršila v Ljubljani 7. in 8. maja javna zbirka. Prodajali se bodo bloki po Din 1.— in odkupni znaki po Din 5.— ter Din 10.—. Zato se obravčamo do vseh plemenitih srce v ročo prošnjo: Vsak, ki vidi, žrtvuj ob telu svoj obol za slepce!

V nedeljo 8. maja se vrši v Borovnici slavnostno odprtje spomenika v sestavni vojni padlim občanom. Pričetek slavnosti ob 10. uri zjutraj. Spomenik je izdelan iz hanskega marmora v narodnem motivu po načrtu gosp. prof. Grebenca. Goste dobro došli! — Odbor.

Ce se star panj vname. V selu Savinji pri Mostarju v Hercegovini se je te dni obesil 75letni Ibro Faslič radi nesrečne ljubezni. Ibro je bil širškrat ozeten, a nedavno je zasabil lepo in mlado 18letno Aiso, katero so mu roditelji prodali. Dekle, ki

se je pa starcu nerado vdalo, jo je pred dnevi popihalo in se vrnilo domov. Ibro je odšel z njo, in jo rotil, da se vrne k njejmu. Mladinka pa se ni dala pregoroviti, kar je Ibro odšel domov, napisal poslovilno pismo in se obesil.

Misterijos samorom v Zagrebu. Snoči okoli 13. se je s pelega nadstropja hiše štev. 29. v Boškovičevi ulici v Zagrebu pognala na dvorišče neka ženska. Neznanaka je vsa razbita oblezala na tlaku. Bila je takoj mrtva. Kdo je neznanu tujka in kaj jo je nagnalo v smrt, še ni dognano. Samoromilka je stara okoli 25 let; bila je oblečena v črno ter ima dolge lase. Pri njej so našli samo nekaj potni list, v katerem sta bila označeni mestni Zagreb in Sušak, a imena ni bilo nobenega.

Tragedija ruskega emigranta. Malo mestece Derventa je pretel petek doživljeno tragično senzacijo. Našli so ustrejnjega mladega Rusa Nikolo Čerdžova, ki je bil kapeljški godbe v tamkajšnjem hotelu Klob. Kljub temu, da so Nikoli ni godilo slab, je bil vedno otožen in zamislen. V njegovem sreču je vladala žalost za domačimi kraji, za roditelji in širnimi stepami. V petek si je pognal štiri kroglo v prsi. Našli so ga v agoniji in ga prepeljali v bolnico. Zdravniku nima upanja, da bi okrevale.

Ukradenia hranilna knjižnica na 80.000 Din. Zagrebški policiji je prijavil Viljem Balčić, da mu je bila na nepojasnjeni način ukradena hranilna knjižnica, s katero je imel pri Jugoslovanski banki načenih 80.000 Din. Smatra, da mu je knjižico izmislil iz zunanjega žepe neki tat pred pričetkom predstave v kinu Olimpu.

Vlomljenci tolpo ciganov so orožniki polovili te dni v Čereviču okraj Osijeka. Tolpa se je zadnje mesece krečala po Bački in Slavoniji ter spremno organizirano izvrsila celo vrsto večjih in manjših vlotov. Pri ciganah so orožniki našli za 25.000 Din raznih dragocenosti.

Smrtonosen padec s hrastom. V Domjanu pri Našičih se je 43-letni kmet Mato Zarič podal v gozd sekat drva. Spiezal je na hrast. V višini 10 m pa ga je napadla božast in nesrečnež je z glavo navzdol telebil na tla. Težko poškodovanega so hoteli odpeljati v osješko bolnico, a je pri prenosu z voza v vlak izdihnil.

Smrtonosen padec s hrastom. V Domjanu pri Našičih se je 43-letni kmet Mato Zarič podal v gozd sekat drva. Spiezal je na hrast. V višini 10 m pa ga je napadla božast in nesrečnež je z glavo navzdol telebil na tla. Težko poškodovanega so hoteli odpeljati v osješko bolnico, a je pri prenosu z voza v vlak izdihnil.

Zdravnik umrl med cepljenjem. V Mitrovici je zdravnik dr. Nenadović te dni ceplil otroke proti kozam. Sredni cepljenje je nenadoma dobljeno in se nezavesten zgudil na tla. Prisotnih se je polotila panika, ker so domnevali, da se je zastrupil pri cepljenju. Sele zdravniki, ki so prihiteli na pomoč, so ugotovili, da je podlegel srčni kaplji.

Pri bolečinah želodca, črevesa in presnavljana privede raba prirodne gremice »Franz-Josef« prebavilne organe načaj do rednega poslovanja in tako olajša, da živilne snovi prehajajo v kri. Zdravniški strokovni izvidi pouđarjajo, da se voda »Franz-Josef« pri ljudeh, ki imajo premalo preminjanja, izkazuje za posebno koristno.

Opozorjamo! Radi opustitve trgovine pridaj vso blago, po izredno globoko znižanih cenah, Manufakturna trgovina pri Zmajskem mostu, nasproti Jugoslovanske tiskarnice. Veliko ostankov volnenega blaga za ženske in suknja ter kamgarja za moške oblike po skoraj polovici ceni.

Iz Ljubljane

Iz Ljubljane —**Prezrem bivše deželne imovine.** Te dni bo izvršen prezrem bivše deželne imovine s strani oblastnega odbora. V imenu ministrstva za narodno zdravje je dr. Dolšak izročil v upravo oblastnemu odboru državne zdravilišča Rogajske Slatine in Dobrovo ter vse državne bolnice v področju mariborske oblasti. Zdravstvene institucije pridejo pod kompetenco oblastnega referenta dr. Vebleta, dočim pride zdravilišča Dobrina in Rogajska Slatina kot pridobitni podjetji v kompetenco finančnega odseka, kateremu načeljuje poslanec Marko Kranjc. Ob enem pride vse uradništvo bolnične in zdraviliščne v področje oblastne uprave. Za to uradništvo bo treba sedaj še le urediti službeno razmerje s posebno službeno pragmatiko. S tem je položen prvi realni temelj za nadaljnji razvoj oblastne samouprave. Ob enem s predajo zavodov je država izročila tudi vse s tem zdravstvene dohode.

Otvoritev magdalenskega parka. V nedeljo 8. t. m. se vrši otvoritev popolnoma renoviranega magdalenskega parka, ki bo sedaj res v kras mestu, zlasti pa še magdalenskega predmetstva. Ob tej priloki prirediti železničarska godba ob 11. do 13. koncert. Olepševalno društvo za magdalenski okraj pa zaslubi za svojo požrtvovatnost vse priznanje, a v meni večji meri pa še podporo celokupne javnosti.

Najdeno truplo pogrešanega Trojovščaka. Pri Sv. Marku niže Ptuju so dosegli včeraj umrila ga. Elizabeta Weber, vdova po sodnem uradniku. Pogreb pokojnike se vrši jutri ob 18. iz mrtvjačnice državne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.

— Po krajski mučni bolezni je včeraj umrli Matej Miklavčič, magistratni uradnik v pok. Pokojnik je bil zaveden naprednjak in oče azilnih sportnikov, članov SK Ilirje. Pogreb se vrši jutri ob 16. iz hiše žalostnične. Cesta v Rožno dolino št. 44. na pokopališče k Sv. Križu. Pokojnik blag spomin, žaljučim naše sožalje!

— Išči Šifon, cert za srajce, belo in ručavo koteno in po solidnih cenah pri tvrdkih: Franc Pavlin, Gradišče 3. —
— Išči Maša na rožniku. Strokovno in podporno društvo trgovskih in podjetniških uslužbenec v Ljubljani ima dne 8. t. m. ob 9. mašo na Rožniku ter vabi vse članstvo, prijatelje in znance k udeležbi. — Odbor.

—**Člani in dirkaci kolesarskega in motociklističnega društva »Sava«** se vladivo vabijo, da se sigurno udeleže v nedeljo 8. t. m. popoldne ob 14. dirke kolesarskega društva Vrhnik na progi Vrhnik-Planina.

—**lj. Sentjakobska knjižnica v Ljubljani.** Stari trg 11, je izposodila aprila 3551 strankam 13.333 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 4. popoldne do 8. zvečer in izposoja slovenske, srbohravščake, češke, ruske, nemške, francoske, italijanske, angleške in esperantske knjige ter moderne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago tiskani imeniki knjig, ki jih kupi, da si napiše številke doma!

—**lj. Popadljivi psi.** Posestnikovega sina Stefana Petelinja iz Roba pri Turjaku je včeraj ugriznil na dvorišče neke gostilne na Dolenski cesti pes-čuvaj. V Knezovi ulici v Spodnji Ščiki je ugriznil velik pes učenjak, ki mu je bila znana celo trigonometrija, je velik zamorec za žens. Njegovi sinovi prav tako. In vnučki seveda emak. Tako danes vlaža v Asiriju vleči Idrizi. Njihov ded Said Ahmed el Idrizi je prišel pred sto leti iz Maroka v Asir in tu osnoval sedež svojega reda. Učil je: vse sekte, v katere razpadla Islam, so nesmiselne in nepotrebne. Moj red, dejal, je daleko plemenitejši kakor vse štiri priznane pravoverske sekte, in jih bo tudi v vsem nadomeštil.

In Said Ahmed, potomec Mohameda, veliki učenjak, ki je nekaj 7 dnj. in 7 noči predaval o štirih besedah korana ter je steponogram njegovega predavanja izpolnil 700 strani, ne da bi se bila ponovila ena in ista beseda, ta veliki učenjak, ki se je ponovil posvetoval s samim Mohamedom ter je njegovo lice ajalo (menda od fosforja?), učenjak, ki mu je bila znana celo trigonometrija, je velik zamorec za žens. Njegovi sinovi prav tako. In vnučki seveda emak. Tako danes vlaža v Asiriju vleči Idrizi. Ponosni so na svoje pokolenje, ki sega do Mohameda. Toda oni so zamorci. Lepi, visoki sudanski tipa, črnci po barvi telesa, po svoji obliki in po svojih laseh. Črni potomci Mohameda.

Kako se je to zgodilo? Aretirane so bile štiri osebe in sicer: Stefan Petelinja iz Roba pri Turjaku je včeraj ugriznil na dvorišče neke gostilne na Dolenski cesti pes-čuvaj. V Knezovi ulici v Spodnji Ščiki je ugriznil velik pes učenjak IV. razreda osnovne šole Lenarda Notara v desno stegno.

—**lj. Igračanje s flobertovko.** Klub temu, da sedaj policija zelo strogo pazi na mladino, ki se igra z orožjem, bi se včeraj ugriznil na dvorišče neke gostilne na Dolenski cesti pes-čuvaj. V Knezovi ulici v Spodnji Ščiki je ugriznil velik pes učenjak IV. razreda osnovne šole Lenarda Notara v desno stegno.

—**lj. Popadljivi psi.** Posestnikovega sina Stefana Petelinja iz Roba pri Turjaku je včeraj ugriznil na dvorišče neke gostilne na Dolenski cesti pes-čuvaj. V Knezovi ulici v Spodnji Ščiki je ugriznil velik pes učenjak IV. razreda osnovne šole Lenarda Notara v desno stegno.

—**lj. Posetite slavnostni večer Akademije znanosti in umetnosti in Narodne galerije.**

Ponedeljek, 9. maja ob 20. uri :: v «Unionu».

Iz Celja

—**c Koncert Celjskega pevskega društva,** ki se bo vršil pod vodstvom g. pevovede Preglia v soboto, dne 7. tm. v veliki dvorani Celjskega doma, vzbujna in okoliščina po povojni razliko izključen iz naroda. Sin sužnje, ki je dedoval z gospodarico, pa je bil pravnik židovskega naroda. Za to je skrbel ritualni, ne pa bratni zakon. A Mohamed je hotel svojim pripadnikom olajšati vero bolj kakor rabini, s katerimi se je bojeval. Ritualni zakon je propadel. Konubij je postal svoboden za vse, ki so verovali: Ni Boga, razen Alaha, in Mohamed je njegov prerok! Posledica tega je bila:

Isti zakon, ki je pri Židih zajameval plemensko čistost, je v Arabiji pod izmenjenimi okoliščinami povzročil dotok črne kri. Arabska pleme propada. Mohamedovi potomci, ki vladajo v Eritreji in Asiriju, so nujni. Oni v Jemenu, Hidžazu in Sudanu so istaknuto črnopolti ali mulati. Najvišje islamsko plemstvo, serifat, je postal brez vrednosti.

Vprašaj kogarkoli v južni Arabiji, zakaj se odlične zamorce poročajo? Začuden ti bo odvрnil: Zamorce so vendar mnogo lepše kakor ubežne grde arabske hčerke. One so močne in visoke in njihova koča je mehka kakor svinja. Kdor je kdajkoli ljub

To in ono

Babica s 4624 novorojenčki

Vse prebivalstvo mesta Győra proslavlja te dni slavno žensko, ki ni nikaka filmska zvezda, marveč preprosta vdova, ki je tekmo 50 let dala človeštvu nič manj kakor 4624 novih članov. V čast te ženske so pri svečanosti sodelovali vse civilne in verske oblasti. A sodelovalo je seveda tudi veliko število očetov, mater in otrok, katerim je babica Gold pripravila pot v življenje.

Matrona Gold je bila v svečani kočji samega presvetlega škofa prepeljana izpred mestne hišice v mesto, kjer so jo tisoči in tisoči pozdravljali z burinimi ovacijami. Pred magistratom so se nato vršili slavnostni nagovori. Prvi se je oglasil župan, ki ima svoje življenje istotako zahvaliti jubilarki. In oglasili so se še drugi odlični gospodje, ki jim je babica lastnorično pripomogla k temu, da so ugledali luč sveta. Jubilarki je bila poklonjena nagrada v znesku 2.000 pengöjev.

Po tej slavnosti in zakuski so babico zopet posadili v škofovsko kočijo in jo peljali nazaj v domačo hišico. A tu jo je že zopet čakal neki mož, ki ji je nervozno sporočil, da želi njen poomoč. Tako je jubilarka zopet pohitela k porodu in na dan svojega jubileja spravila na svet 4625. dete, da je tako bil dosežen numerus clausus.

Briand kot stavec in kolporter

Francoški ministrski predstavnik Briand je te dni slavil 25-letnico svojega političnega delovanja. Pri tej prilnosti pripoveduje »Cri de Paris« maloznane in vseskozi zanimive podrobnosti iz početkov Briandove novinarske kariere. Briand je bil odvetniški koncipijent v malem mestecu Lazare. Nekega dne je sklemlj, da začne izdajati dnevnik. To naj bi bil napreden list, ki bi pobjal reakcijonarne struje malomeščanstva. Briand je uspel pridobiti kapital 2.500 frankov, razdeljen na delnice od 5 do 20 frankov.

Svoj novi list je krstil z zvezčnim imenom »Demokracija zapada«. Uredništvo je bilo posebne vrste. Glavni urednik Briand ni pisal samo vseh člankov, dnevnih vesti in feljtonov, marveč je tudi skrbel za propagando in širjenje svojega lista. V svrhu štedenja pri stroških je sklenil, da začne tudi sam staviti list. Izprva je list izhajal samo tedensko. Briandova želja pa je bila,

da ustvari periodičen dnevnik. Da še bolj zmanjša stroške, je list raznašal sam od hiše do hiše. Nekega dne so mladi uredniki Briand dozneli iz oglaševanja v pariških listih, da neko bankrotiročno časopisno podjetje prodaja inventarja. Briand, ki je potreboval za svoje podjetje boljše stroje, se je podal v Pariz ter za 900 frankov kupil kompletno opremo.

Zdaj pa je nastalo vprašanje, kako naj stroje in inventar spravi domov. Njegov kapital je bil namreč že popolnoma izčrpán. Dal je torej stroje demontirati ter je vsak posamezni del poslal kot navadno pošiljko v Lazare, kjer je končno s pomočjo nekega mehanika stroje zopet sam sestavil. Na ta način je energični in domiseln urednik Briand pridobil prav dobro opremljeno instrumento. Njegov list se je res začel hitro razvijati in ima še danes prav čvrsto življenje.

Morilec toži vdovo umorjenega

Dunajsko trgovsko sodišče obravnavata zanimiv slučaj. V avgustu 1925. je češki državljan Viljem Redl v prepri ustretil trgovcu Ernestu Backejmu. Backejmu so našli mrtvega, ko je storlec že odnesel pete. Po daljšem času so ga prijele češke oblasti in okrožno sodišče v Hebu ga je po dolgotrajni preiskavi pogojno obsođalo radi prekorakjenja silobrana. Tragična afera je namreč nastala s tem, da je Redl dokazoval Backejmu, da je prikrajan pri trgovskem poslu.

Zdaj je Redl vložil tožbo proti vdovi onega, ki ga je sam ustretil, ker je bila solastnica trgovine. Redl zahteva povratek 27.000 šilingov, ki jih je Backejmu izplačal. Radi te vsote je Redl tožil Backejmu že pred tragično zaključenim prepri. Zadeva je bila naslednja: Potom nekega posredovalnega urada je bila Redlu ponudena neka parfumerijska trgovina, katere lastnika sta bila zakonska Backe. Kupnina je znašala 380 milijonov avstrijskih kron, pri čemer je zaloga trgovine predstavljalna vrednost 250 milijonov kron. Končno ugotovitev pa je dokazala, da je trgovina bila vredna samo 40 milijonov in tekom razburjenega prepiranja med kupcem Redlom in prodajalcem Backejem je prišlo do opisanega tragičnega kontra.

Razprava pred trgovskim sodiščem je te dni po izpovedbi prič dokazala, da se je Backe zavedal, da njegova trgovina ni vredna toliko, kakor je zanj

zahteval. Razprava se bo vlekla še dolgo, ker je trgovsko sodišče skenilo, da prouči dejansko vrednost inventarja in zaloge v času izročitve, ter da obenem da vdovi priliko, da tudi ona precira svoje zahteve.

Bogato dekle in njen črni ljubimec

Nedavno je na postaji Adamkati med Bukarešto in Černovicami izstopil z I. razreda zanimiv parček: eleganten črnced z mlado Rumunko. Parček se je napotil v najfinješi hotel. Po obedu je zamorec odprl z dolarji natlačeno listnico, da plača.

Natankarju se je črni Africen videl močno sumljiv. Poklicjal je stražnika in nenavadnega parčeka je moral na policijski urad. Tu je črnen izjavil, da je sliškar in potuje po večjih evropskih državah. Iz Černovic pa je policija takoj doznela, da se je črni Africen tam izdajal za globetrotterja in da je dobil od bogatih družin različne podpore. Končno je zapeljal hčerko bogatega trgovca. Neko noč, ko so starci lepe zamorečeve ljubice trdno spali, jim je punca vdrala v blagajno in odnesla več tisoč dolarjev ter nato zbežala s črnim ljubimcem. Mladenko je policija vrnila staršem, črncu pa so zaprli.

200 letnica smrti fizika Newtona

Moda je menda taka, da dandanašnji slavimo pogosto obletnice smrti velikih mož in le redko njih rojstva, ko še žive. Pred 100 leti je umrl Beethoven in takrat se je mnogo pisalo o slavnem komponistu. Pred 200 leti je pa zatisnil eden največjih genijev vseh časov — Izak Newton.

V znanosti, v odkrivanju vesoljnih skrivnosti do danes menda še nikdo Newtona ni prekosil. Newton je bil prvi, ki je dognal, da je navadna, bela svetloba sestavljena iz violičaste, indigo, plave, zelene, rmene, oranžne in rdeče svetlobe. Zgradil je sam prvi teleskop, odkril je večne zakone zemeljske privlačnosti; zakon gravitacije, ki vzdržuje in urejuje gibanje vesoljnih teles, in ki vsebuje že vse one zakone, ki jih je odkril nepozabni Kepler. Razjasnil je več astronomskih pojavov, kakor ekvinocije, plimo in oseki itd. Dočim je Descartes podjarmil v algebris vse končno, je Newton skupno z Leibnizem, zaslužil v diferencialnem in integralnem računu vse neskončno.

Sam se je izrazil, da se zanima za

matematiko le v toliko, v koliko ima zveze s prirodnimi vedami. Dosledno opiranje na prirodo, poizkuse in dejstvo je sploh značilno za vse angleške gene. Kakor veliki francoski učenjaki, tako tudi Newton ni nikoli iskal resnice brez eksperimenta.

Bil je skromen, kakor vsi geniji. Nekoč je dejal: — Otrok sem, ki zbiram kamencike ob obali neskončnega oceanja, ana resnice, ki se razprostira pred mnoj nepoznan in neskončen.

Po stoletju je bilo treba, da so njenega odkritja tudi na kontinentu pripoznali. Bil je človek in zato podvrgzen zmoti. Poleg večjih odkritih resnic je zgradil nepravilno hipotezo o svetlobi, katero je nato Huyghens s pravilno ovrgel. Newton je bil funkcjonar v angleškem finančnem ministru. Ob pričilih njegovega imenovanja je Voltaire pisal, da bi človek mislil, da vsi soglasno podeže takšno zasluznemu možu kako mesto. Kaj še! Če bi ne imel nečakanje, ki je bila lepa v torej všeč zakladniku Halifaxu, bi gotovo službe ne dobil, kajti infinitesimalni račun in zakoni o težnosti bi mu dosti ne koristili.

Tragična predigra avtomobilske dirke

V sredo se je pričel na zbraslavski cesti trening za nedeljsko avtomobilsko dirko na progri Zbraslav-Jilovište na Češkem. Kakor vedno pri danem treningu je bila udeležba razmeroma slaba in zato so imeli avtomobilisti na cesti dovolj prostora. Tem bolj je treba občarovati, da je končala predigra avtomobilske dirke tragično in da so se trije avtomobilisti ponesrečili.

Na zbraslavski cesti je nevaren ovink, ki se ga boje vsi avtomobilisti. Ta ovinek je zopet zahteval žrtev. Nesreča je vzbudila med avtomobilisti splošno sočutje. Ker je bilo očvidcev malo, so krožile o nesreči najrazličnejše vesti. Nekateri so pripovedovali, da je znani motociklist Turk težko ranjen. Ta vest pa ni resnična. Motocikel je na ovinku spodrsnil in Turk je vrglo v stran. K sreči je zadobil samo lažke poškodbe, vendar se pa dirke ne bo mogel udeležiti.

Slična nesreča je doletela drugega motociklista Frankla, ki tudi ni težko ranjen. Pač pa je težko ranjen znani prostetovski tovarnar in sportnik dr. Havranek, ki je prigasil za dirko dva avtomobila tipa Tatra in Bugatti. Dirkalni avto Bugatti je kupil Jani. S tem avtomobilom je ravnatelj Junek privz mal. Zato ga je dr. Havranek kot navdušen avtomobilist kupil. Dasi je iz-

boren vozač, mu je vendar postal zmagoviti avto usoden. Tempo treninga je bil zelo oster in tudi dr. Havranek se je hotel izkazati. Vozil je z ogromno brzino po zbraslavski cesti. Na nevarnem ovinku se je avtomobil prevrnih in padel v jarek. Dr. Havranek in monter Skopal sta bila težko ranjena. Oba imata močno poškodovan prsnii kos. Prepeljali so ju v bolnico, kjer so zdravnik po prvem ogledu ugotovili, da bosta težko okrevata.

Linčanje črncev v Ameriki

Mrzja do črncev je v Ameriki silno razvita in gorje črnu, ki si je držnili streči belokoču po življenju ali da se je v svojem prijenem divjem nagonu spozabil nad belo žensko. Ne srečnež je izgubljen, razjarjeno ljudstvo ga linča.

Klub temu, da se oblasti v Ameriki silno trudijo, da zatrdi ta nekulturni običaj, do danes še ni uspelo linčati zatreti ali vsaj omiliti. O tem priča tudi novi slučaj, ki se je te dni pričeril v mestu Little Rock.

Neki črnec, ki je skušal zlorabititi neko belo ženo in njeni hčerk, je bil od razjarjene množice bičan in kamnjani do smrti. Ljudska jeza pa se tudi s tem še ni polegla. Truplo nesrečnega črncu so vlekli po vseh ulicah in ga končno sezgali. Policia je ostala popolnoma pasivna. Namen linčanja: ustraševati črnce, je bil za enkrat zoper doseg.

Pobesna množica je celo še skusila vdreti v zapore sodišča, hoteč linčati nekega mladega črncu, ki je zlosabil in umoril neko mladenko. Močna policijska straža je množico s težavo zavrnila in razpršila.

× Največja morska globina. Te dni je v Tihem oceanu nemški križarka »Emden« izmerila dosedaj največjo morsko globino 10.430 metrov. Doselj je bila znana globina 9788 metrov.

× Bojkot podjetja Hardtmuth. Slovenska tvorница Hardtmuth v Budjejevcih na Češkem, ki izdeluje svinčnike in slične potrebske, je zašla v neprijeten položaj. Državne oblasti in raznna češka udruženja podjetje že dolgo časa iz nacionálnih vzrokov bojkotirajo. Tvrda je nedavno izročila trgovinsku ministrstvu spomenito, v kateri naglaša, da podjetje zaposluje češke delavce. Nesreča je vzbudila med avtomobilisti splošno sočutje. Ker je bilo očividcev malo, so krožile o nesreči najrazličnejše vesti. Nekateri so pripovedovali, da je znani motociklist Turk težko ranjen. Ta vest pa ni resnična. Motocikel je na ovinku spodrsnil in Turk je vrglo v stran. K sreči je zadobil samo lažke poškodbe, vendar se pa dirke ne bo mogel udeležiti.

Tvrdka je nedavno izročila drugega motociklista Frankla, ki tudi ni težko ranjen. Pač pa je težko ranjen znani prostetovski tovarnar in sportnik dr. Havranek, ki je prigasil za dirko dva avtomobila tipa Tatra in Bugatti. Dirkalni avto Bugatti je kupil Jani. S tem avtomobilom je ravnatelj Junek privz mal. Zato ga je dr. Havranek kot navdušen avtomobilist kupil. Dasi je iz-

Zelezno posteljo

Premog, drva, koks, oglje — »ILIRIJA«, Kralja Petra trg 8. Tel. 220.

Carl de Vogt

Senzacijsko kriminalni velefilm!

samo ob:
4, 1/2 6.

Beračeva
ELITNI KINO MATIC
najudobnejši kino
sredini Ljubljane!

Hanni Weisse

Elegantno!
Razkošno!
Pustolovno!

samo ob:
4 1/2 6.

KRIVNOST
PAZITE!
PAZITE!
naš jutrišnji vele-
zanimivi spored!

Ivan Zakotnik telefon 379 mestni tesarski mojster, LJUBLJANA, Dunajska cesta 46

Vsakovrstna tesarska dela, mederne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike — Stropi, zasniva, tla, stopnice, ledene, paviljoni, verande, lesene ogreje itd. — Gradba leseni mostov, jezov in mlinov. PARNA ŽAGA. 16/L TOVARNA FURNIRJA

Makulaturni papir kg à Din 5
prodaja uprava »Slov. Naroda«

Kral. ang. parobrod. linija

ROYAL MAIL LINE za JUŽNO AMERIKO

Paragvaj-Uraguay-Argentina in Kubo-Chile-Peru

informacije brezplačno pri podzastopniku

JUBLJANA, Kolodvorska ulica štev. 26

NAJBOLJI BRNSKI BLAGOVI

Zajamčeno čistovolnene moške
in damske blagove
zadnjih novosti

za

pomladno in letno sezono

razpoljila najbolj renomirana
zalogu tvornice sukna

SIEGL - IMHOF, BRNO

Palackého tř. 12

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. —

Najsolidnejša izvršitev vseh naročil.

Na zahtevo vzorci zastonj in poštne prosto.

Glasbena Matica v Ljubljani sporoča žalostno vest, da je umrl njen častni član, župnik, prečastiti gospod

Jakob Aljaž
slovenski skladatelj

Pogreb se vrši na Dovjem v soboto ob pol 11. uri dop.

Možu, ki je bil vzor slovenskega idealista ter neumornega in nesebičnega delavca, časten spomin!

V Ljubljani, dne 5. maja 1927.

Mestni pogrebni zavod.